

PRIKAZ KNJIGE

DEJANA BOUILLET:

INKLUZIVNO OBRAZOVANJE: ODABRANE TEME

ZLATKO BUKVIĆ

Centar za odgoj i obrazovanje Tomislav Špoljar Varaždin, kontakt: pedagogcoospoljar@gmail.com

Autorica djela *Inkluzivno obrazovanje: odabrane teme* redovna je profesorica u trajnom zvanju. Njezin znanstveni rad usmjeren je na istraživanje raznorodnih aspekata inkluzivne i socijalne pedagogije, kako u pogledu potreba djece i mladih na koje su inkluzivna i socijalna pedagogija usmjerene tako i u pogledu potreba razvoja socijalno-pedagoške, učiteljske i odgojiteljske profesije.

Djelo je publicirano 2019. godine u nakladništvu Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a kategorizirano kao sveučilišni udžbenik. Sama autorica za udžbenik kaže da je: “(...) usmjeren na stjecanje kompetencija koje pridonose razvoju sposobnosti odgojno-obrazovnih djelatnika”, a svrha udžbenika sadržana je u “*olakšavanju procesa obrazovanja odgojitelja djece rane i predškolske dobi, učitelja i nastavnika za inkluzivnu praksu, odnosno u stjecanju kompetencija za odgoj i obrazovanje, učenje i poučavanje sve djece, neovisno o njihovim socijalnim, kulturnim, razvojnim i drugim specifičnostima*”.

Udžbenik je sadržajno organiziran u pet poglavlja i popis literature s 278 navedenih izvora. Predgovor, pet poglavlja i zaključne misli organizirani su u 231 stranici teksta. Sadržaj prva četiri poglavlja usmjeren je na definiranje inkluzivnog obrazovanja i opis čimbenika koji inkluzivno obrazovanje podupiru i određuju, a peto poglavlje na prikaz temeljnih specifičnosti odgoja i obrazovanja djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Sadržaj ovog udžbenika temelji se na uvjerenju da je inkluzivno obrazovanje višedimenzionalni koncept usmjeren na uvažavanje ljudskih prava, socijalnu pravdu i nediskriminaciju. Po naravi je inkluzivno obrazovanje dinamičan i kontinuiran

proces koji obuhvaća zagovaranje prava, kreiranje nacionalnih politika, usuglašavanje sustava obrazovanja odgojno-obrazovnih djelatnika i neposredne prakse. Upravo se u prvom poglavlju naglašavaju promjene koje su učinjene na putu prema inkluzivnosti, od modela odnosa prema osobama s invaliditetom i zakonske regulative do promjena i korištenja termina i pojmova.

Drugo poglavlje “Inkluzivna kultura odgojno-obrazovnih ustanova” bavi se pitanjem kulture kao okvira specifičnih vrijednosti i ponašanja razlikujući kulturu organizacije i kulturu kvalitete. Kultura odgojno-obrazovnih ustanova najviše se prepoznaje kroz odnose i uvjerenja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, a njezina se kvaliteta mjeri mogućnostima ostvarivanja prava na jednake mogućnosti. Stoga se inkluzivnost odgojno-obrazovnih ustanova promatra kroz inkluzivnu kulturu, inkluzivnu politiku i inkluzivnu praksu.

Treće poglavlje “Polazišta inkluzivnog obrazovanja: teorijski koncepti i načela” daje prikaz suvremenih teorija učenja čije poznavanje i na njima temeljeno postupanje određuje profesionalni odgoj i obrazovanje. Najprimjerenijim teorijskim okvirom za tumačenje inkluzivnog obrazovanja autorica smatra ekološku teoriju sustava te ističe ovisnost razvojnih i obrazovnih ishoda djece o interakcijama i međudodnosima u ekološkom prostoru djeteta u kojemu se nalaze čimbenici rizika i čimbenici zaštite.

U četvrtom poglavlju udžbenika “Pedagoško-didaktički aspekti inkluzivnog obrazovanja: načela i metode” razmatra se učenje i poučavanje koje treba biti usklađeno sa sposobnostima i interesima djece. Poglavlje s jedne strane ističe osobitosti

djece, njihove sposobnosti i ulogu izvršnih funkcija u učenju, a s druge strane načela univerzalnog dizajna te diferencirano učenje i poučavanje. Nadalje važni elementi za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama jesu primjerena profesionalna i programska potpora odgoju i obrazovanju koje podrazumijevaju različite programe i individualizirane postupke prilagodbe metoda učenja i poučavanja te angažiranost osposobljenih i kompetentnih djelatnika.

Peto poglavlje "Specifičnosti odgoja i obrazovanja djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama" donosi opis specifičnosti manifestacija posebnih odgojno-obrazovnih potreba i načina njihova zadovoljenja. U zasebnim potpoglavljima autorica daje sažete prikaze fenomenologije pojedinih teškoća i njihov utjecaj na svakodnevno funkcioniranje djece. Ta poglavlja obuhvaćaju oštećenja vida, oštećenja sluha, teškoće jezično-govor-

no-glasovne komunikacije, intelektualne teškoće, poremećaje iz spektra autizma, motoričke poremećaje i kronične bolesti, specifične teškoće u učenju, emocionalne i probleme u ponašanju, teškoće uvjetovane obiteljskim, socijalnim, ekonomskim, kulturnim i/ili jezičnim faktorima. Zasebno, izvan skupine teškoća, a kao skupinu djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama opisuje darovitost. Inkluzivno obrazovanje nadilazi svrstavanje djece u kategorije te se neovisno o teškoći proces procjene temelji na analizi aktivnosti i mogućnosti sudjelovanja, interesima i sposobnostima.

Zaključno se za prikazano djelo može reći da daje vrijedan znanstveni i stručni doprinos promicanju inkluzivnog odgoja i obrazovanja ukazujući na ostvareni napredak i prednosti te mogućnosti dodatnog unapređivanja pred postojećim izazovima ostvarivanja prava na inkluzivno obrazovanje.